

Stanovisko Výboru regiónov „Najvzdialenejšie regióny EÚ z hľadiska stratégie Európa 2020“

(2013/C 62/13)

VÝBOR REGIÓNOV

- víta zámer Európskej komisie spolupracovať s najvzdialenejšími regiónmi (NR), plne pri nich uplatňovať stratégiu Európa 2020 na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu a zároveň zohľadňovať špecifické črty a obmedzenia NR;
- zdôrazňuje, že v súlade so zásadami subsidiarity a viacúrovňového riadenia je potrebné väčšie zapojenie regionálnych orgánov NR do prípravy a realizácie európskych programov a politík s cieľom zabezpečiť, aby sa špecifické potreby NR zohľadnili na všetkých úrovniach rozhodovacieho procesu;
- zdôrazňuje, že zamestnanosť by mala byť vysoko prioritným cieľom a parametrom všetkých hlavných budúcich opatrení zameraných na úspešnú implementáciu stratégie Európa 2020 v NR. Preto žiada EÚ, aby prostredníctvom konkrétnych opatrení realizovala ciele novej sociálnej osi stanovenej v oznámení z roku 2012;
- zdôrazňuje, že všetky oparenia zamerané na inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast NR sa musia realizovať v partnerstve a že členské štáty a regionálne orgány musia úzko spolupracovať, aby maximalizovali potenciál rastu NR;
- podčiarkuje význam regionálnej spolupráce pre NR vzhľadom na ich jedinečnú geografickú polohu a žiada o zlepšenie súladu medzi fondmi politiky súdržnosti a Európskym rozvojovým fondom, ako aj o zrušenie kritéria vzdialenosti 150 km pre námorné hranice v cezhraničnej spolupráci medzi NR a ich susednými krajinami.

Spravodajca	Malcolm MIFSUD (MT/EES), primátor mesta Pietá
Referenčný dokument	Oznámenie Komisie – Najvzdialenejšie regióny Európskej únie: smerom k zabezpečeniu inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu COM(2012) 287 final

Stanovisko Výboru regiónov - Najvzdialenejšie regióny EÚ z hľadiska stratégie Európa 2020

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

Úvod

1. Víta zámer Európskej komisie spolupracovať s najvzdialenejšími regiónmi (ďalej „NR“) (1), plne pri nich uplatňovať stratégiu Európa 2020 na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu a zároveň zohľadňovať špecifické črty a obmedzenia NR, ako na to poukázala Rada (2). Zdôrazňuje však, že by mali existovať mechanizmy na zapojenie NR do tejto stratégie, inak ju najvzdialenejšie regióny nebudú môcť realizovať.

2. Zdôrazňuje, že je potrebné nájsť rovnováhu medzi opatreniami na vyváženie špecifických a trvalých obmedzení NR a opatreniami na propagovanie ich výhod a možností.

3. Upozorňuje na to, že je potrebné prijať ďalšie **osobitné** opatrenia, ktorými sa stanovujú podmienky uplatňovania zmlúv a spoločných politík na tieto regióny, ako sa uvádza v článku 349 ZFEÚ

4. Podporuje iniciatívu Komisie zaviesť politické opatrenia, ktoré pomôžu NR, aby boli sebastačnejšie, hospodársky silnejšie a schopnejšie **vytvárať udržateľné pracovné miesta** za pomoci využívania jedinečných predností jednotlivých NR a ich pridanej hodnoty pre EÚ. Pomoc sa však musí nevyhnutne premietnuť do konkrétnych a dômyselných opatrení Európskej komisie, ktoré budú schopné v plnej miere využiť potenciál článku 349 ZFEÚ, napríklad zavedením nástrojov *ad hoc*.

5. V tejto súvislosti podporuje zámer Komisie zabezpečiť, aby boli jej jednotlivé oddelenia už v počiatkovej fáze zapojené do implementácie stratégie Európa 2020 v NR a aby úzko spolupracovali s Konferenciou predsedov, expertnými skupinami a príslušnou medziútvarovou skupinou s cieľom uplatňovať osobitné opatrenia pri plánovaní *ad hoc* stratégií okrem iného pre **rozvoj udržateľných pracovných príležitostí** v NR.

6. Výbor regiónov preto navrhuje, aby sa medzi priority zaradilo **vzdelávanie, odborná príprava a zamestnanosť**, pretože miestne ľudské zdroje a odborné vedomosti sú najväčšou potenciálnou hnacou silou rastu v NR.

7. Schvaľuje prístup Komisie, ktorého cieľom je vyzdvihnúť a formálne uznať geografické a potenciálne možnosti, ktoré ponúkajú NR v prospech EÚ ako celku.

8. Osobitne zdôrazňuje, že je dôležité, aby NR fungovali ako aktívne hranice spolupráce a veľvyslanci EÚ, ktorí budú môcť rozširovať sféru sociálno-ekonomického a kultúrneho vplyvu EÚ a presadzovať intenzívnejšie obchodné vzťahy a výmenu poznatkov so svojimi susednými krajinami NR a s tretími krajinami, s ktorými ich spájajú pevné historické a kultúrne väzby.

9. V prevažnej miere súhlasí s názorom Komisie, že pre EÚ sú prínosné úzke vzťahy NR so zámorskými krajinami a s tretími krajinami, ako sú najdôležitejšie rozvíjajúce sa krajiny (napr. Brazília alebo Južná Afrika).

VÝVOJ EURÓPSKEJ STRATÉGIE PRE NAJVZDIALENEJŠIE REGIÓNY

10. Súhlasí s názorom a poukazuje na skutočnosť, že okrem geografických a hospodárskych obmedzení (odľahlosť, ostrovná poloha, malá rozloha atď.) charakterizujúcich všetky tieto regióny, sú jednotlivé najvzdialenejšie regióny **odlišné**, pokiaľ ide o príležitosti ako aj výzvy, ktorým čelia (3).

11. Dôrazne nesúhlasí s prístupom, ktorý by zavádzal požiadavku pluralizmu, ktorá by mohla narušiť celú myšlienku partnerstva a zabrzdiť dialóg potrebný na dosiahnutie konsenzu v rôznych štádiách realizácie programov.

12. Podporuje prístup Komisie, ktorý je zameraný na nájdenie spoločného menovateľa pre implementáciu stratégie Európa 2020 v najvzdialenejších regiónoch ako celku a ktorý zároveň rozlišuje príležitosti a obmedzenia vyskytujúce sa v jednotlivých NR.

(1) Článok 349 a článok 355 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) v znení rozhodnutia Európskej rady z 29.10.2010.

(2) 3023. zasadnutie Rady pre zahraničné veci, 14. júna 2010.

(3) Štúdia nazvaná „Growth Factors in the OR“ (Faktory rastu v NR), ktorú na základe zákazky Komisie z roku 2009 vypracoval a v marci 2011 uverejnil výskumný ústav Ismeri Europa v spolupráci s ITD EÚ.

13. Víta skutočnosť, že Komisia má v úmysle prijať obnovenú stratégiu pre najvzdialenejšie regióny založenú na výraznejšom odlišovaní a väčšej špecializácii výrobkov ako hlavných faktorov, ktoré dokážu posilniť tradičné odvetvia (napr. poľnohospodárstvo) a určiť a podporiť rozvíjajúce sa odvetvia založené na jedinečných a osobitných výhodách NR.

14. Víta a vyzdvihuje opatrenia, ktoré iniciovali samotné NR s cieľom modernizovať a diverzifikovať svoje hospodárstva a poukazuje na právomoci regiónov v oblasti definovania cieľov a stratégií rozvoja.

15. Súhlasí s názorom Komisie, že je mimoriadne dôležité zvoliť opatrenia súvisiace s NR v tradičnom rámci založenom na **troch osiach** ⁽⁴⁾: zlepšenie dostupnosti, zlepšenie konkurencieschopnosti a podpora regionálnej integrácie do susedných regiónov.

16. Lutuje, že vymedzenie osí nesprevádzajú konkrétne a osobitné opatrenia, najmä pokiaľ ide o os zameranú na dostupnosť, ktorá je základnou súčasťou stratégie rozvoja NR a ich začlenenia na jednotnom trhu.

17. Víta **tiež** skutočnosť, že podľa Komisie by mali mať návrhy týkajúce sa budúceho rastu NR pozitívny vplyv na **všetkých päť osí obnovenej stratégie** (zlepšenie dostupnosti, zvýšenie konkurencieschopnosti, posilnenie regionálnej integrácie a sociálneho rozmeru, uplatňovanie opatrení v oblasti zmeny klímy).

18. Dúfa, že nová sociálna os, ktorá bude prepojená aj s ostatnými osami, bude mať k dispozícii dodatočné finančné prostriedky a potrebné nástroje, ktoré umožnia tvorbu udržateľných pracovných miest v NR.

19. V tejto súvislosti a najmä vzhľadom na konkurencieschopnosť a regionálnu integráciu však poukazuje na to, že Komisia by mala zároveň podporovať špecifické činnosti zamerané na jednotlivé územia s cieľom **posilniť ich európsku integráciu**, aby sa zapojili do budúcich stratégií EÚ.

20. Zdôrazňuje, že v súlade so zásadami subsidiarity a viacúrovňového riadenia je potrebné väčšie zapojenie regionálnych orgánov NR do prípravy a realizácie európskych programov a politík s cieľom zabezpečiť, aby sa špecifické potreby NR zohľadnili na všetkých úrovniach rozhodovacieho procesu.

21. Podčiarkuje význam regionálnej spolupráce pre NR vzhľadom na ich jedinečnú geografickú polohu a žiada o zlepšenie súladu medzi fondmi politiky súdržnosti a Európskym

rozvojovým fondom, ako aj o zrušenie kritéria vzdialenosti 150 km pre námorné hranice v cezhraničnej spolupráci medzi NR a ich susednými krajinami.

22. Podporuje iniciatívy zamerané na vytvorenie spoločných obchodných značiek a ochranných značiek EÚ a NR, ktoré umožnia ľahšie rozpoznať najvzdialenejšie regióny v sociálnej, hospodárskej a kultúrnej sfére EÚ a podnietia ich hlbšiu integráciu do blízkeho okolia a do jednotného trhu pod vlajkou EÚ.

HLAVNÉ ZÁSADY OBNOVENEJ STRATÉGIE EÚ

23. Uznáva význam, ktorý Komisia prisudzuje podpore aktualizácie a prispôbeniu súčasného rámca politiky zameranej na NR vzhľadom na stratégiu Európa 2020.

24. Vyjadruje však obavy v súvislosti s tým, že náklady na mnohé opatrenia nevyhnutné v rámci niektorých hlavných osí (napr. doprava a zavádzanie nových technológií na zlepšenie dostupnosti) nebudú pre NR primerané, a preto bude na ich úspešné plnenie zrejme nevyhnutná **podpora na vyššej úrovni alebo možnosť využiť verejno-súkromné partnerstvá** bez toho, aby sa vysoké náklady odrazili na konečných službách poskytovaných občanom.

25. Podporuje rozvoj a optimalizáciu existujúcich regionálnych letísk prostredníctvom verejno-súkromných partnerstiev ako jeden z kľúčových nástrojov hospodárskeho a sociálneho rozvoja najvzdialenejších regiónov Európskej únie.

26. Súhlasí však s názorom, že modernizácia a diverzifikácia hospodárstiev NR, investície do odvetví s potenciálom vysokého rastu a inovácie v týchto odvetviach môžu znásobiť možnosti týchto regiónov za podpory inštitúcií EÚ, verejných a súkromných subjektov a zainteresovaných strán.

27. Poukazuje na význam **modernizácie rybárskych flotíl a námorných infraštruktúr v NR** a nabáda Komisiu, aby tieto oblasti podporila, pretože morské a rybolovné zdroje patria medzi najvýznamnejšie zdroje NR, ktoré prispievajú k diferenciacii výrobkov a začleneniu NR na jednotnom trhu a zároveň podporujú rast a konkurencieschopné obchodné vzťahy so susednými krajinami.

28. Navrhuje Komisii, aby v rámci obnovenej stratégie Európa 2020 pre rast najvzdialenejších regiónov podporila programy a partnerstvá medzi členskými štátmi EÚ a NR, vrátane súkromných subjektov pôsobiacich v príslušných oblastiach, v záujme realizácie **činností, ktorými sa dosiahne súčasne viacero cieľov stanovených v jednotlivých osiach obnovenej stratégie EÚ**, a povzbudila NR, aby sa stali súčasťou budúcich stratégií EÚ.

⁽⁴⁾ COM(2004) 343 final, 26.5.2004; COM(2004) 543 final, 6.8.2004.

29. V tejto súvislosti súhlasí najmä so zavedením vysokorychlostného internetu a nových telekomunikačných technológií v NR a vytvorením podmienok pre ich rozvoj, čím by sa zároveň zlepšila dostupnosť, zmodernizoval sektor cestovného ruchu, zvýšila hospodárska činnosť, posilnil sociálny rozmer, zvýšila konkurencieschopnosť a zlepšilo spojenie medzi NR a kontinentom.

NÁVRHY DO BUDÚCNOSTI

Vnútorý rozmer

30. Súhlasí s Komisiou v tom, že politika súdržnosti je základným nástrojom EÚ na realizáciu cieľov stratégie Európa 2020, ktorý poskytuje **najväčšiu koncentráciu investičných prostriedkov EÚ na vytváranie pracovných miest** a rastu prostredníctvom trvalých nástrojov, ktoré znižujú rozdiely medzi NR a zvyškom EÚ a prispievajú k priblíženiu najvzdialenejších regiónov k Únii.

31. Nazdáva sa, že je dôležité **zabezpečiť značné množstvo prostriedkov na posilnenie sektoru MSP v záujme vytvárania a zachovania udržateľných pracovných miest**, podporiť modernizáciu a diverzifikáciu hospodárstiev a predností NR, pričom sa bude vychádzať zo strategických možností jednotlivých regiónov, a podporiť prispôbenie sa zmene klímy a rozvoj udržateľných dodávok energie.

32. Vydvihuje a podporuje návrh Komisie týkajúci sa špecifického prístupu k NR prostredníctvom miery spolufinancovania vo výške **85 % bez ohľadu na HDP NR** s cieľom pomôcť im čo najlepšie využívať dostupné prostriedky.

33. V súlade s uznesením Európskeho parlamentu z 18. apríla 2012 ⁽⁵⁾ však odporúča predĺžiť obdobie čerpania týchto fondov v NR s cieľom zefektívniť toto čerpanie.

34. Zdôrazňuje, že všetky oparenia zamerané na inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast NR sa musia realizovať v partnerstve a že členské štáty a regionálne orgány musia úzko spolupracovať, aby maximalizovali potenciál rastu NR.

35. Schvaľuje výzvu Komisie na plné zapojenie zástupcov NR do prípravy a monitorovania dohôd o partnerstve, ktoré sa dojednávajú medzi Komisiou a každým členským štátom na ďalšie finančné obdobie.

⁽⁵⁾ Uznesenie Európskeho parlamentu z 18. apríla 2012 o úlohe politiky súdržnosti v najvzdialenejších regiónoch Európskej únie v súvislosti so stratégiou Európa 2020 [2011/2195 (INI)].

36. Navrhuje však, aby sa zástupcovia iných území (**ktoré majú podobné znevýhodnenia a charakteristiky**) tiež zapájali do analýz *ex-ante* a hodnotení *ex-post* (ak o to budú požiadaní), ktoré realizuje GR Európskej komisie pre regionálnu politiku, s cieľom konštruktívne vyzdvihovať a porovnávať podobné postupy, politické opatrenia a riešenia, a prinášať nové nápady založené na osvedčených postupoch uplatňovaných na podobných územiach (ktoré však nie sú najvzdialenejšími regiónmi).

37. Navrhuje, aby sa v celej Európe vytvárali a rozširovali siete na podporu vysokokvalitného výskumu, ktorý by bol prínosom pre NR, aby mohol inovačný výskum prosperovať a aby sa zvyšovalo zapojenie príjemcov vo všetkých súvisiacich oblastiach vedy s cieľom prilákať odborníkov a aktérov v oblasti výskumu, technológií, rozvoja a inovácie, rozvíjať ich schopnosti a udržať ich v týchto regiónoch, zlepšiť výskumné prostredie a **ponúknuť nové udržateľné pracovné príležitosti** v NR.

38. Navrhuje, aby sa v NR a v celej EÚ podporovalo vytváranie *ad hoc* centier a laboratórií, prostredníctvom ktorých by sa šírili výsledky výskumu, osvedčené postupy a úspešné príklady týkajúce sa NR s cieľom rozšíriť rady tých, ktorí prispievajú svojimi nápadiami a osvedčenými postupmi, posilniť úzku spoluprácu medzi členskými štátmi a NR na jednej strane a zvyškom EÚ na druhej strane, a zároveň ponúknuť nové udržateľné pracovné príležitosti v NR.

39. Odporúča, aby sa v najvzdialenejších regiónoch zaviedli špecifické projekty EÚ, programy v oblasti mobility a aktivity v oblasti súdržnosti s cieľom posilniť zapojenie týchto regiónov a podporiť odbornú prípravu miestnych ľudských zdrojov o význame **participačného procesu** medzi verejnými a súkromnými aktérmi občianskej spoločnosti NR, pričom sa zdôrazní, že ciele stratégie Európa 2020 zamerané na udržateľný a inkluzívny rast NR sa podarí dosiahnuť len spojením síl všetkých aktérov.

40. Navrhuje, aby sa výsledkom spomenutej odbornej prípravy následne a simultánne stali **pracovné príležitosti** v NR, podpora ďalšieho šírenia obnovenej stratégie EÚ zameranej na inteligentné partnerstvo a informačných kampaní o tejto stratégii a realizácia súvisiacich programov v týchto regiónoch.

41. Odporúča zintenzívniť inovačnú spoluprácu a spoluprácu v zoskupeniach medzi krajinami EÚ a krajinami mimo EÚ a tiež propagovať regionálnu spoluprácu s cieľom oživiť cestovný ruch a investovanie z krajín mimo EÚ. Tieto opatrenia by mohli v podstate predstavovať účinný krok k splneniu cieľov stratégie Európa 2020.

42. Podporuje návrh Komisie zachovať program podpory poľnohospodárstva POSEI, ktorý je pre tieto regióny ekvivalentom prvého piliera SPP a teda hlavným nástrojom na zachovanie a rozvoj poľnohospodárstva najvzdialenejších regiónov. Zároveň podporuje zachovanie programu „POSEI – rybné hospodárstvo“, pretože tento program kompenzácie dodatočných nákladov je nevyhnutným nástrojom na to, aby sa mohli produkty rybolovu a akvakultúry uvádzať na trh mimo najvzdialenejších regiónov.

43. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že je nevyhnutné vykonať posúdenie vplyvu medzinárodných dohôd, ktoré majú postihujú hospodárstva NR, aby sa predišlo poškodeniu hospodárstiev, ktoré sú už samé o sebe veľmi zraniteľné.

44. Zdôrazňuje tiež, že integrovaná námorná politika sa musí posilniť, pretožeorské zdroje sú jedným z hlavných pilierov implementácie stratégie Európa 2020 v najvzdialenejších regiónoch.

45. Zdôrazňuje význam morských a rybolovných zdrojov NR a nabáda Komisiu, aby podporila modernizáciu rybárskych flotíl, vrátane opätovného zavedenia pomoci pri stavbe lodí na obdobie rokov 2014 – 2020, a námorných infraštruktúr v NR.

46. Víta skutočnosť, že Komisia podporuje ďalší rast udržateľného cestovného ruchu v NR, najmä rast špecializovaných rozvíjajúcich sa odvetví, a rozvoj potenciálnych hnacích síl rastu NR (okrem iného morských zdrojov, udržateľného cestovného ruchu, biodiverzity a ekologického stavebníctva) prostredníctvom uplatňovania výskumu, technológie, rozvoja a inovácií v záujme **propagovania nových príležitostí v oblasti pracovných miest a podnikania**, čo by (okrem iného) znížilo riziko odlevu mozgov a podnietilo energetickú účinnosť a obnoviteľné zdroje energie.

47. Poukazuje na potrebu **podporiť systémy odbornej prípravy a vzdelávania v NR**. Preto nalieha na Komisiu, aby zabezpečila, že súčasné programy EÚ v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, a najmä programy v oblasti mobility, zohľadnia špecifiká NR.

48. Zdôrazňuje, že nasledujúca revízia európskych rámcov štátnej pomoci musí zohľadniť špecifiká NR a že je potrebné presadzovať väčšiu flexibilitu, zjednodušenie a súlad opatrení v prospech podnikov v týchto regiónoch.

49. Navrhuje, aby sa medzi priority zaradila podpora opatrení EÚ zameraných na zlepšenie, modernizáciu a reštrukturalizáciu systému zdravotníctva a systému vzdelávania v NR prostredníctvom partnerstiev medzi verejnými a súkromnými zainteresovanými stranami.

Vonkajší rozmer

50. Súhlasí s Komisiou, že geografická poloha NR je prínosom pre EÚ ako celok a že rozvíjanie ich potenciálu a plné začlenenie na jednotnom trhu je významnou príležitosťou, ako môžu byť NR prínosom pre EÚ. Zároveň treba aj naďalej zaručiť diferencovaný prístup, ktorý bude rešpektovať zásadu rovnosti príležitostí a proporcionality, a tiež rovnováhu medzi týmto vnútorným rozmerom a lepšou integráciou najvzdialenejších regiónov v rámci ich geografického prostredia.

51. Navrhuje, aby sa posúdili nové výrobky (na základe cieľného dopytu na trhu a tiež v rámci ich vlastného regionálneho prostredia), v prípade ktorých by príslušný členský štát mohol podporiť výrobu v príslušnom najvzdialenejšom regióne s cieľom podnietiť obchodný rast a výmenu poznatkov s jeho okolím a tretími krajinami, ako sú najdôležitejšie rozvíjajúce sa krajiny (napr. Brazília alebo Južná Afrika) a znásobiť možnosti udržateľných pracovných príležitostí.

52. Chcel by poukázať na nové príležitosti, ktoré môže uvedený návrh priniesť najvzdialenejším regiónom aj EÚ, a to napríklad **nové príležitosti v oblasti námornej dopravy a s ňou súvisiace pracovné príležitosti**, v oblasti rozvoja dopravy v povodí a optimalizácie dopravných nákladov a odchodných vzťahov medzi EÚ a rozvíjajúcimi sa medzinárodnými trhmi.

53. Súhlasí s názorom Komisie, že je nevyhnutné, aby sa z NR ako potenciálnych základní obchodu a spolupráce stali skutoční strategickí veľvyslanci EÚ v oblasti Atlantického a Indického oceánu a v Karibskej oblasti, a to využitím ich skutočného potenciálu a rozšírením európskeho vplyvu v ich oblastiach záujmu v prospech celej EÚ. Preto žiada Úniu, aby prijala osobitné opatrenia, ktoré podporia adekvátne prepojenie medzi NR a susednými tretími krajinami.

54. Zdôrazňuje výhodu, ktorou je blízkosť NR k susedným tretím krajinám a územiám z hľadiska príležitostí, ktoré poskytuje regionálny obchod a spolupráca pre rozvoj vonkajšieho rozmeru jednotného trhu.

55. Nabáda Komisiu, aby podporila aj integráciu NR do ich príslušných geografických oblastí v oblasti obchodu, rozvoja vesmírneho priemyslu a iných jedinečných predností týchto regiónov, ako aj modernizáciu a diverzifikáciu ich hospodárstiev s cieľom **rozšíriť udržateľné pracovné príležitosti**.

56. V tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu, aby sa v budúcich akčných plánoch obnovennej stratégie pre NR uplatnili oba prístupy: zlepšenie ich prístupu na jednotný trh a uľahčenie integrácie regionálnych trhov NR.

57. Víta záväzok Komisie zohľadniť opatrenia uvedené v jej oznámení s názvom „Malý podnik, veľký svet“⁽⁶⁾ v záujme rozvoja MSP s medzinárodnou pôsobnosťou a prispôbiť tieto opatrenia najvzdialenejším regiónom, napríklad prijatím osobitných opatrení v oblasti práva hospodárskej súťaže zameraných na podporu internacionalizácie MSP najvzdialenejších regiónov. Uznáva úlohu štrukturálnych fondov Európskej únie ako dôležitého zdroja financovania pre MSP a podporuje zjednotenie prístupu MSP k výberovým konaniam v rámci verejného obstarávania.

Záver

58. Konštatuje, že inštitúcie EÚ sa úspešne snažia o udržateľný a inkluzívny rast NR a trvá na tom, že je potrebné posilniť partnerstvo medzi inštitúciami EÚ, členskými štátmi a najvzdialenejšími regiónmi vrátane všetkých kľúčových aktérov a zainteresovaných strán (verejných aj súkromných), ktorí môžu prispieť k udržateľnému rozvoju NR.

59. Zdôrazňuje, že **zamestnanosť** by mala byť vysoko prioritným cieľom a parametrom všetkých hlavných budúcich opatrení zameraných na úspešnú implementáciu stratégie Európa 2020 v NR. Preto žiada EÚ, aby prostredníctvom konkrétnych opatrení realizovala ciele novej sociálnej osi stanovenej v oznámení z roku 2012 vzhľadom na to, že Komisia tak nerobí a len odkazuje na všeobecné programy financovania bez toho, aby ich vhodne upravila.

60. V tejto súvislosti podporuje iniciatívu NR zameranú na vypracovanie špecifického plánu pre rast a zamestnanosť v týchto regiónoch s cieľom ďalšieho posúdenia jeho realizovateľnosti a implementácie.

61. Navrhuje a predkladá niekoľko konkrétnych príkladov na podporu alebo vytváranie **nových pracovných príležitostí** v najvzdialenejších regiónoch.

62. Zdôrazňuje, že medzi priority by sa mal zaradiť **system zdravotníctva, odborná príprava a vzdelávanie** v najvzdialenejších regiónoch s cieľom optimalizovať miestne ľudské zdroje a odborné vedomosti, ktoré sú najväčšou potenciálnou hnacou silou rastu v týchto regiónoch.

63. Vzhľadom na dôležitosť modernizácie a diverzifikácie hospodárstiev NR poukazuje na význam **modernizácie rybárskych flotíl a námorných infraštruktúr v NR** a nabáda Komisiu, aby tieto oblasti podporila, pretože morské a rybolovné zdroje patria medzi najvýznamnejšie zdroje NR, ktoré prispievajú k diferenciacii výrobkov a začleneniu NR na jednotnom trhu a zároveň podporujú rast a konkurencieschopné obchodné vzťahy so susednými krajinami.

64. Zdôrazňuje, že tieto kľúčové opatrenia môžu poskytnúť nové príležitosti tak NR ako aj EÚ, a to v **oblasti námornej dopravy, súvisiacich pracovných príležitostí, rozvoja dopravy v povodí a optimalizácie dopravných nákladov a odchodných vzťahov** medzi EÚ a rozvíjajúcimi sa medzinárodnými trhmi.

65. Spolu s Európskym parlamentom podporuje potrebu vytvoriť *ad hoc* rámec pre dopravu a IKT, aby mohli najvzdialenejšie regióny účinne čeliť problému územnej izolovanosti a digitálnej priepasti, ktorý na ne vplýva.

66. Nabáda Komisiu, aby podporila aj integráciu NR do ich príslušných geografických oblastí v oblasti obchodu a rozvoja jedinečných predností týchto regiónov s cieľom modernizovať a diverzifikovať ich hospodárstva na dosiahnutie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu.

67. Zdôrazňuje, že je dôležité zrušiť kritérium vzdialenosti 150 km pre námorné hranice v cezhraničnej spolupráci medzi NR a ich susednými krajinami vzhľadom na skutočnosť, že mnohé najvzdialenejšie regióny sú ostrovy, ktoré sa nachádzajú ďalej ako 150 km od ich susedných krajín.

68. Vyzdvihuje význam regionálnej spolupráce NR, ktorá si vyžaduje nielen pokračovanie programov územnej spolupráce v rámci EFRR, ale aj zlepšenie súladu medzi fondmi politiky súdržnosti a Európskym rozvojovým fondom.

69. V tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu, aby sa v budúcich akčných plánoch obnovené stratégie pre najvzdialenejšie regióny uplatnili oba prístupy: zlepšenie ich prístupu na jednotný trh a uľahčenie integrácie regionálnych trhov NR.

V Bruseli 1. februára 2013

Predseda
Výboru regiónov
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽⁶⁾ COM(2011) 702 final, 9.11.2011.